

Agrarsoziale Gesellschaft e.V.

Teczka z materiałami konferencyjnymi

**Jakość żywności a konkurencja:
Jakie cele wyznacza polityka rolna UE?**

**ASG-Tagung in Cottbus
9. bis 12. Mai 2006**

Schirmherrschaft: Matthias Platzeck,
Ministerpräsident des Landes Brandenburg

Gefördert durch:

LAND BRANDENBURG

Bundesministerium für
Ernährung, Landwirtschaft
und Verbraucherschutz

Europäische Kommission
Generaldirektion Landwirtschaft

Konferencja ASG w Cottbus
9. - 12. maja 2006

Jakość żywności a konkurencja: Jakie cele wyznacza polityka rolna UE?

Spis treści materiałów sympozjum – część ogólna:

Polityka rolna UE a jakość wyrobów rolniczych	3
Kluczowe obowiązki przedsiębiorców żywnościowych i paszowych	5
Komunikat Prasowy Dyrekcji Generalnej ds Rolnictwa: Rada uchwala ulepszone przepisy dot. rolniczych produktów jakościowych	6
Codex Alimentarius: definicja pojęcia, sposób funkcjonowania oraz znaczenie	7
The proposed Regulation on health & nutrition claims: Myths and Misunderstandings	12

Polityka rolna UE a jakość wyrobów rolniczych

Zaopatrzenie konsumentów w bezpieczne dla zdrowia środki spożywcze o wysokiej jakości jest ważnym celem Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Podczas negocjacji przed przystąpieniem do UE dziesięciu nowych krajów członkowskich dużo pertraktowano na temat wdrażania WPR, jednakże obowiązujące same wytyczne UE odnośnie jakości i bezpieczeństwa środków spożywczych ani razu nie stały się przedmiotem bezpośrednich negocjacji. Na skutek tego wytwórcy produktów rolniczych znaleźli się w następującej sytuacji:

- ◇ Do czasu wdrożenia szczegółowych ustaleń WPR produkcję częściowo obowiązują kilkuletnie regulacje przejściowe.
- ◇ Odnośnie sprzedaży obowiązuje następująca zasada: produkty zgodne z normami UE wolno sprzedawać na Wspólnym Rynku ; natomiast wszystkie pozostałe produkty w okresie przejściowym wolno sprzedawać tylko w danym kraju. Nowe kraje członkowskie UE zobowiązały się do wycofania z rynku produktów, które nie będą spełniać tych norm po upływie w.w. terminu (do 2006/07 r.)¹.
- ◇ Wzywa się konsumentów do zgłaszania uwag, jakie mają wyobrażenia co do jakości środków spożywczych, aby wyjaśnić, czym kierują się oni podczas podejmowania decyzji przy zakupie danego artykułu.

Standardy jakościowe

Po stronie podaży do dyspozycji są środki żywności o bardzo zróżnicowanych danych odnośnie ich jakości i bezpieczeństwa. W skład tych danych wchodzi zarówno nie chronione materiały i spoty reklamowe, jak również znaki związków upraw ekologicznych potwierdzające przeprowadzone kontrole artykułów rolniczych. Po stronie popytu konsument porusza się pomiędzy produktami masowymi, gdzie wyłącznie cena stanowi kryterium decydujące o zakupie, a produktami wysokiej jakości w sektorze dużych cen. A celem europejskiej polityki rolnej i ochrony konsumenta jest doprowadzenie do tego, aby wymogi odnośnie środków spożywczych zaczęły obowiązywać dla wszystkich tych produktów – i to niezależnie od ich kanałów dystrybucyjnych.

Problem definicji

Co oznacza „jakość” w przypadku środków spożywczych – tak brzmi pytanie na wstępie do strony internetowej Komisji Europejskiej.² Rozróżnia się tam pomiędzy „obiektywnymi” cechami jakościowymi i bezpieczeństwa“, standardami odnoszącymi się do środowiska i zwierząt a subiektywnymi cechami jakościowymi. Dla pierwszej kategorii istnieje społeczny konsensus, realizowany w postaci przepisów. Przykładami tego są : najwyższa [dopuszczalna] zawartość szkodliwych substancji w środkach żywności albo wiążące rozporządzenia odnośnie ochrony środowiska i zwierząt. Rozporządzenia odnośnie substancji wchodzących w skład artykułów, wartości odżywczych oraz maksymalnych, nieprzekraczalnych granic dla zawartości szkodliwych substancji zagrażających zdrowiu wydaje się zarówno na szczeblu narodowym, jak też europejskim i międzynarodowym. (patrz standardy „Codex Alimentarius“). Według nowej regulacji WPR płatności bezpośrednie na rzecz producentów będą uruchamiane tylko przy przestrzeganiu tych europejskich przepisów (*Cross Compliance*).

¹ MEMO/03/88, 5.12.2003, Rozszerzenie UE: pytania i odpowiedzi na temat bezpieczeństwa środków spożywczych, oświadczenie dla prasy Komisji UE.

² Źródło : http://europa.eu.int/comm/agriculture/foodqual/quali1_de.htm

Dla tzw. „miękkich“ cech jakościowych, jak smak, wygląd środka spożywczego lub np. sposób produkcji brak jednolitych przepisów, ponieważ do czasu, gdy zdrowie konsumenta nie będzie zagrożone, osobista decyzja konsumenta o zakupie artykułu jest czynnikiem nadrzędnym w stosunku do tych cech jakościowych. W tym miejscu dużego znaczenia nabierają różne znaki jakości, przy pomocy których producenci prezentują swoim docelowym grupom konsumentów określone właściwości artykułów.

Europejskie znaki jakości

Chroniona Nazwa Pochodzenia (CNP)

Znak **Chroniona Nazwa Pochodzenia (CNP)** informuje, że produkcja, przeróbka i wytwarzanie danego produktu muszą mieć miejsce na określonym obszarze geograficznym, według uznanych i ustalonych procesów technologicznych.

Chronione Oznaczenie Geograficzne (COG)

W przypadku **Chronionego Oznaczenia Geograficznego (COG)** zachodzi związek pomiędzy co najmniej jednym z etapów produkcyjnych, etapów przeróbki lub wytwarzania a obszarem pochodzenia lub może chodzić tu o wyrób o szczególnej nieposzlakowanej reputacji (opinii).

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS)

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS) nie odnosi się do geograficznego pochodzenia, lecz uwypukla tradycyjny skład produktu lub tradycyjny proces technologiczny produkcji i/lub przetwarzania.

W całej Europie istnieje obecnie ponad 700 produktów uznanych jako CNP lub COG, z czego 36 wyrobów tego typu przypada na Niemcy.

Powyższe znaki jakości uzupełniają na szczeblu UE jeszcze dwa dodatkowe : „**Rolnictwo Biologiczne**“ wzgl. „**Ekologiczna Uprawa**“. W odróżnieniu do wyżej opisywanych znaków te dwa ostatnie odnoszą się do sposobu produkcji, a nie bezpośrednio do właściwości środka spożywczego.

KOMISJA EUROPEJSKA

Dyrekcja Generalna
ds. Zdrowia i Ochrony Konsumentów

KLUCZOWE OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCÓW

Bezpieczeństwo

Przedsiębiorcy nie powinni wprowadzać do obrotu szkodliwej żywności czy paszy

Odpowiedzialność

Przedsiębiorcy są odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności i paszy, którą produkują, transportują, przechowują lub sprzedają

Możliwość śledzenia produktu

Przedsiębiorcy powinni mieć możliwość natychmiastowego ustalenia danych każdego dostawcy bądź odbiorcy

Przejrzystość

Przedsiębiorcy powinni bezzwłocznie powiadomić właściwe władze, jeżeli mają powody sądzić, że ich żywność lub pasza nie jest bezpieczna

Sytuacje wyjątkowe

Przedsiębiorcy powinni bezzwłocznie wycofać z obrotu żywność lub paszę, jeżeli mają powody sądzić, że nie jest ona bezpieczna

Zapobieganie

Przedsiębiorcy powinni określać i systematycznie poddawać ocenie punkty krytyczne w swoich procedurach oraz zadbać o przeprowadzanie kontroli w tych punktach

Współpraca

Przedsiębiorcy powinni współpracować z właściwymi władzami w podejmowaniu działań mających na celu zmniejszenie ryzyka

Niniejsze obowiązki wynikają z prawodawstwa Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa żywności. Są one szczegółowo określone w „Wytycznych dotyczących wprowadzenia podstawowych wymogów ogólnego prawa żywnościowego”

Więcej informacji:

strona internetowa : http://europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer/foodsafety.htm

Rada uchwala ulepszone przepisy dot. rolniczych produktów jakościowych

Rada ds. Rolnictwa wydała dzisiaj dwa rozporządzenia, które pozwalają bardziej sprecyzować i uprościć przepisy dotyczące wpisywania na listę produktów określanych nazwami: „Chronione Oznaczenie Geograficzne” (COG), „Chroniona Nazwa Pochodzenia” (CNP) i „Gwarantowana Tradycyjna Specjalność” (GTS). Pierwsze rozporządzenie, dotyczące COG i CNP oznacza wdrożenie wydanego już dawno orzeczenia panelu WTO [Światowej Organizacji Handlu].

„Tym nowym rozporządzeniem Unia Europejska nadała większą skuteczność procedurze wpisu na listę produktów, oznaczanych nazwami COG i CNP oraz formę, zgodną w pełnym zakresie z zaleceniami WTO” – oświadczyła Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Terenów Wiejskich Marianne Fischer Boel. „Szczególnie cieszy mnie fakt, że potrafiliśmy dotrzymać terminu dla wydania nowego rozporządzenia odnośnie oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia, wyznaczonego przez WTO na 03. kwietnia. Wyrazy podziękowania należą się szczególnie Parlamentowi, który w ostatni czwartek ustosunkował się do rozporządzenia jak również Prezydentowi i członkom Rady.”

Od czasu reformy Wspólnej Polityki Rolnej polityka jakościowa zyskuje coraz bardziej na znaczeniu. W międzyczasie w ramach regulacji unijnych dot. jakości wpisano na listę 727 nazw wyrobów regionalnych i specjalności (nie licząc win i wysokoprocentowych napojów alkoholowych) a lista stale jest uzupełniana. W celu poprawienia procedur dot. wpisu produktów na listę oraz nadania im większej skuteczności upraszcza się ich realizację za pomocą nowych rozporządzeń oraz wyraźnie precyzuje rolę poszczególnych państw członkowskich w ramach tych działań. Po wejściu w życie rozporządzeń, wydanych w dniu dzisiejszym Komisja podda kontroli politykę jakościową dot. wyrobów rolniczych, aby odnieść się do licznych propozycji Parlamentu, państw członkowskich i innych aktorów opowiadających się za reformą tej polityki.

Motywy i tło

Oznaczenia geograficzne oraz nazwy pochodzenia podkreślają fakt, że dany wyrób pochodzi z określonego obszaru oraz że zachodzi związek pomiędzy jakością, reputacją (opinią) lub cechami szczególnymi tego wyrobu a jego pochodzeniem geograficznym.

Rolnicza produkcja jakości UE wspiera wytwarzanie produktów jakościowych oraz wspomaga rozwój terenów wiejskich. Regulacje UE chronią konsumentów przed wprowadzającymi w błąd danymi produktów, a producentów przed nieuczciwą konkurencją.

W roku 1992 na mocy rozporządzenia (EWG) nr 2081/92 Rady wprowadzono na całym obszarze Unii system wpisywania na listę oraz ochrony oznaczeń geograficznych wyrobów, innych niż wino i wysokoprocentowe napoje alkoholowe.

WTO w roku 2004 na mocy orzeczenia panelu potwierdziła rzetelność systemu oznaczeń geograficznych UE oraz odrzuciła większość żądań Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz Australii. Obecnie na mocy w.w. dwóch rozporządzeń system zostaje dopasowany do regulacji WTO w obydwóch dziedzinach, poddawanych dotychczas krytyce. Po pierwsze więc formalnie skreślono wymóg, według którego kraj trzeci musiał do tej pory oferować porównywalną i równoważną ochronę na zasadzie wzajemności, po drugie podmiotom gospodarczym z krajów trzecich umożliwiono składanie wniosków bezpośrednio w Komisji, bez włączania w tę procedurę urzędów ich własnych krajów. Orzeczenie WTO musi być wdrożone do 3 kwietnia 2006.

Więcej informacji: http://europa.eu.int/comm/agriculture/foodqual/quali1_de.htm

Codex Alimentarius: definicja pojęcia, sposób funkcjonowania oraz znaczenie

Motywy i tło

Wzrasta swobodny obrót towarowy w obrębie rozwijającego się wewnętrznego rynku europejskiego, a handel środkami żywności i paszami od lat przybiera na sile. Światowa podaż w ostatnich latach stała się bardziej różnorodna, doszło również do jeszcze większej dywersyfikacji popytu w różnych regionach świata.

Przykładowo „Functional Food“ oraz „Convenience Food“ to środki spożywcze o wysokim stopniu przetworstwa stanowiące nowe wyzwanie dla ustawodawców poszczególnych krajów. Dokładnie należy ustalać zarówno działanie dodatków do środków spożywczych, jak też ich cały skład. Jednocześnie na skutek skandali żywnościowych ostatnich lat wzrosły obawy konsumentów co do bezpieczeństwa środków spożywczych.

Czym jest Codex Alimentarius?

Codex Alimentarius to oficjalne gremium Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (Food and Agriculture Organization of the United Nations - FAO) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization - WHO). Obecnie w gremium reprezentowane jest 168 państw poprzez swoje rządy. Poza tym w posiedzeniach gremium Codex Alimentarius uczestniczą liczne organizacje pozarządowe na zasadzie obserwatora.

Zadaniem tego gremium, założonego w roku 1962, jest opracowywanie światowych standardów, dyrektyw i zaleceń dla środków spożywczych. Ujmuje się w nich wszystkie ważne zakresy regulacji, odgrywające ważną rolę w narodowym i europejskim prawie żywnościowym. Aby osiągnąć te cele Codex Alimentarius zajmuje się poszczególnymi środkami spożywczymi, grupami produktów jak również nadrzędnymi problemami o ogólnym znaczeniu dla bezpieczeństwa i handlu środkami spożywczymi. To międzynarodowe gremium zwraca się szczególnie do następujących czterech grup:

- producentów
- zakładów przetwórczych i handlowych
- konsumentów
- ekspertów z dziedziny nauk rolniczych i higieny.

Podstawą tych prac jest dążenie do tego, aby przy aktywnym współdziałaniu możliwie wszystkich krajów członkowskich danej organizacji podrzędnej, wchodzącej w skład struktur Narodów Zjednoczonych oraz przedstawicielstw interesów stworzyć możliwość dokonywania uzgodnień na bazie odpowiednio ugruntowanej naukowo. Uzgodnienia te – przede wszystkim w postaci standardów żywnościowych – po ich zatwierdzeniu i uchwaleniu mają charakter nadrzędny i służą narodowym ustawodawcom za wzorzec. Do wdrażania tych ustaleń zobowiązują się kraje członkowskie uczestniczące w tych pracach.

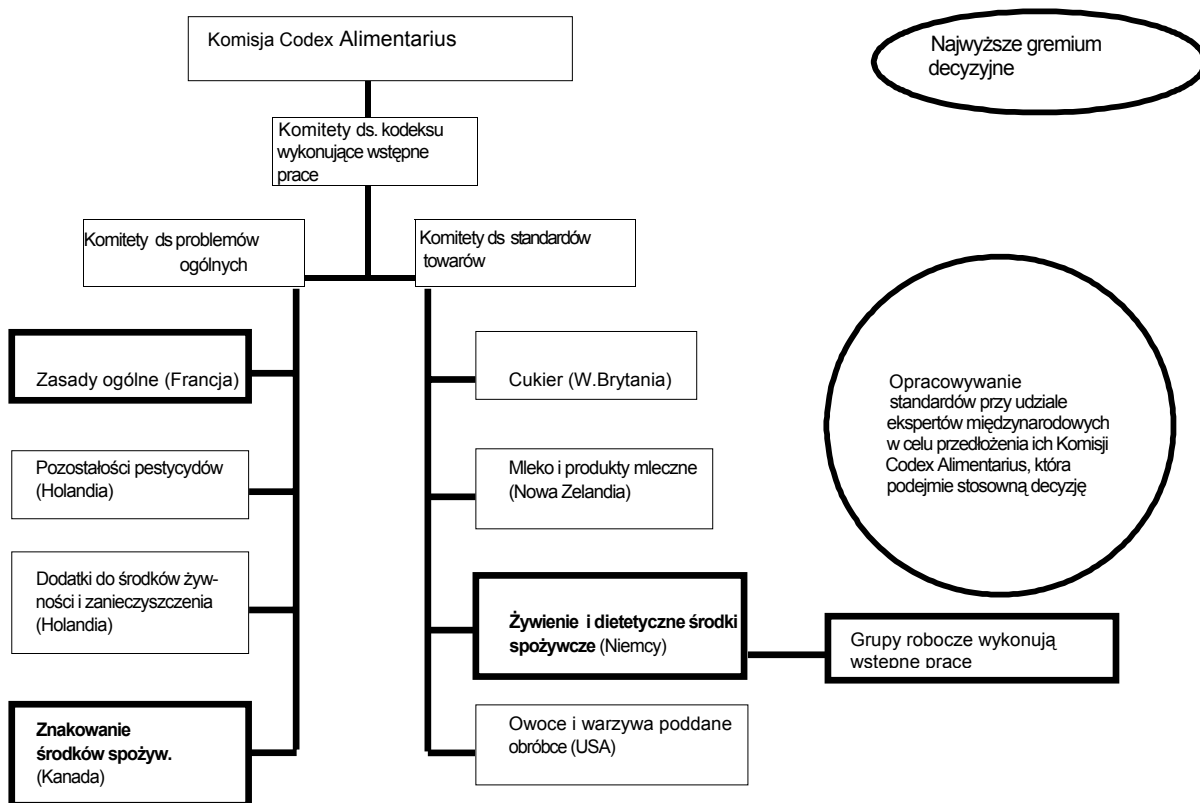
Struktura robocza gremium Codex Alimentarius

Najwyższym organem jest Komisja Codex Alimentarius, powoływana co dwa lata naprzemiennie w Rzymie lub w Genewie. Obok przedstawicielstw rządów w posiedzeniach tych uczestniczą również przedstawicielstwa interesów. Komisja wydaje decyzje odnośnie przyjęcia poszczególnych standardów żywnościowych, tworzenia dodatkowych gremiów oraz uchwała plan roboczy dla Sekretariatu i innych podporządkowanych gremiów.

Zasadniczo wszystkie decyzje winny zapadać na zasadzie konsensusu, do głosowania uprawnione są jedynie delegacje narodowe. Podczas posiedzeń gremium Codex Alimentarius obserwatorom przysługuje prawo do zabierania głosu. W okresach czasu między posiedzeniami Komisji zadania jej przejmują podkomisja wykonawcza, która w mniejszym składzie osobowym obraduje przy udziale reprezentantów państw członkowskich. Finanse gremium Codex Alimentarius składają się ze środków budżetowych FAO (obecnie ok. 80 %) oraz WHO (20 %).

W czasie między posiedzeniami Komisji różne podkomisje lub komitety pracują nad poszczególnymi standardami lub ogólnymi problemami. Organy te dzielą się na tzw. komitety poziome (o strukturach poziomych) oraz komitety ds. towarów. Komitety poziome zajmują się nadrzędnymi problemami, istotnymi dla wszystkich standardów. Należą do nich problemy dotyczące ogólnych procedur w ramach Codex Alimentarius, przygotowywane w komitecie, rozpatrującym zasady ogólne. Komitety poziome ds. znakowania środków spożywczych, pozostałości pestycydów lub higieny środków żywności opracowują powszechnie obowiązujące standardy, które winny być uwzględniane w poszczególnych komitetach ds. towarów. W uzupełnieniu do tych działań Komisja angażuje jeszcze inne gremia.

Wspólny program FAO/WHO dla standardów środków spożywczych — Przegląd struktury roboczej gremium Codex Alimentarius

Wyszczególnione powyżej komitety zostały wybrane spośród ogółem ośmiu komitetów ds. problemów ogólnych oraz 14 komitetów ds. towarów. Nazwa kraju, umieszczona pod nazwą komitetu oznacza państwo przewodzące danemu komitetowi, w którym corocznie odbywają się posiedzenia. Wyróżnione powyżej komitety mają szczególne znaczenie dla prac, związanych z żywieniem dla niemowląt i małych dzieci – np. gremium ekspertów zajmujące się dodatkami do środków żywności (JECFA, Joint Expert Consultation on Food Additives).

Źródło: W nawiązaniu do pozycji „This is Codex Alimentarius“, FAO, 2. wydanie, str. 19; opracował Thomas König, AGB, 2002

Tworząc takie gremia Codex Alimentarius reaguje na nowe trendy rozwojowe w ofercie środków spożywczych.

Komitety ds. towarów pracują nad poszczególnymi grupami produktów, jak np. owoce i warzywa poddawane obróbce, woda, ryby lub cukier. Komitet ds. żywienia i dietetycznych środków spożywczych zajmuje się grupami produktów, które charakteryzują się specjalną dietetyczną jakością oraz muszą spełniać szczególne wymogi fizjologii odżywiania. Należą do nich : pożywienie dla niemowląt i dodatkowe pokarmy, jak również środki uzupełniające pożywienie, bogate w witaminy i w sole mineralne.

Procedura stopniowa: Ujednolicona praca gremium Codex Alimentarius

Stopień 1:	Przyjęcie zadania przez Komisję, decyzja, któremu komitetowi zostanie powierzone to zadanie
Stopień 2:	Opracowanie projektu wstępnego przy włączeniu gremiów ekspertów naukowych z FAO i WHO
Stopień 3:	Opracowanie zadania przez komitet, poddanie go pod dyskusję członków komitetu i obserwatorów, wygłaszających swoje komentarze
Stopień 4:	Omawianie standardu na posiedzeniach komitetu
Stopień 5:	Sprawdzenie projektu standardu przez Sekretariat pod kątem jego przyjęcia; obowiązek włączenia wszystkich ogólnych i poziomych komitetów, np. odnośnie problemów związanych z etykietowaniem
Stopień 6:	Omawianie standardu na posiedzeniach komitetu, uzyskiwanie dalszych fachowych komentarzy
Stopień 7:	Przepracowanie projektu standardu przez właściwy komitet na zasadzie konsensusu, przekazanie do Sekretariatu w celu przedłożenia na następnym posiedzeniu Komisji Codex Alimentarius
Stopień 8:	Końcowe omawianie podczas posiedzenia Komisji. W przypadku przyjęcia dany standard obowiązuje na całym świecie. W przypadku odrzucenia zwrot do właściwego komitetu.

Źródło: Codex Alimentarius Commission, Practical Manual, 12. wydanie Rzym, 2001, tłumaczenie „Aktionsgruppe Babynahrung“, 2002, materiały z : Raising Awareness, Fakty i opinie 2002, wydanie specjalne Codex Alimentarius, wyd. przez.: „Aktionsgruppe Babynahrung“, Göttingen, 2002

Praca komitetu rozpoczyna się po uchwaleniu przez Komisję Codex Alimentarius zakresu pracy dla komitetu. Może to być po skierowaniu zapytania przez istniejący komitet lub na podstawie propozycji i uchwały samej Komisji. W celu ujednolicenia trybu postępowania ustalono procedurę stopniową (patrz ramka: „Procedura stopniowa“). Na stopniu 1 zostaje przedłożony temat, stopień 8 kończy całą procedurę (w ramach tych obydwóch stopni Komisja wydaje decyzję). Często jest tak, że dany standard pozostaje przez kilka lat na stopniu 3, aż dojdzie do merytorycznego przełomu. W ramach trwającej procedury rozpatruje się zawsze „przepracowany wstępny projekt standardu” („revised draft standard“). Przy okazji corocznego posiedzenia komitetu projekt ten przenosi się do stopnia 4. Podczas swojego posiedzenia komitet wydaje decyzję, czy cofnąć dany standard do stopnia 3, czy też przenieść go wyżej na stopień 5.

Dla poszczególnych faz roboczych ważne jest, czy przy każdym formułowaniu standardu można uzasadnić to w sposób naukowy. W tym celu zasięga się opinii gremiów ekspertów z FAO i WHO. Dzięki temu jakość tych standardów w zdecydowany sposób różni się od stwierdzeń, formułowanych na podstawie dokumentów o podłożu politycznym.

Struktura standardu towarowego

- Nazwa / tytuł
- Zakres obowiązywania
- Opis
- Istotne składniki oraz cechy jakościowe

- Dodatki do środków żywności
- Zanieczyszczenia
- Higiena
- Ciężar i jednostki miary

Źródło: Codex Alimentarius Commission, Practical Manual, 12. wydanie, Rzym, 2001, tłumaczenie „Aktionsgruppe Babynahrung, 2002, materiały z : Raising Awareness, Fakty i Opinie 2002, wydanie specjalne Codex Alimentarius, wyd. przez: „Aktionsgruppe Babynahrung”, Göttingen, 2002

Znaczenie gremium Codex Alimentarius dla handlu światowego

Dzięki założeniu Światowej Organizacji Handlu (WTO) niepomniernie wzrosła wartość standardów. Doszło do tego wydarzenia, gdy siedmioletnie starania 117 krajów pod patronatem Układu Ogólnego w Sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT), zmierzające do ulepszenia światowego handlu zostały zwieńczone sukcesem i gdy w akcie końcowym Rundy Urugwajskiej, przyjętej formalnie 15. kwietnia 1994 w Marakeszu, został położony kamień węgielny pod WTO. WTO (patrz homepage www.wto.org) nadzoruje realizację ponad 20 porozumień handlowych, przy czym do handlu środkami spożywczymi odnoszą się konkretnie dwa porozumienia.

1. Porozumienie w Sprawie Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (Porozumienie SPS – Sanitary and Phytosanitary Measures) (www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsund_e.htm). W porozumieniu tym kraje członkowskie WTO uzgodniły między sobą działania służące ochronie życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin. Między innymi ustalono w ramach tego porozumienia dopuszczalną, wzgl. największą zawartość dodatków, zanieczyszczeń, toksyn lub organizmów chorobotwórczych w środkach żywności lub napojach. Podczas wypracowywania porozumienia system odniesienia stanowiły relewantne (istotne) standardy Codex Alimentarius.
2. Porozumienie w Sprawie Barrier Technicznych w Handlu (Porozumienie TBT – Technical Barriers to Trade) (www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsund_e.htm) ma nie dopuścić do powstawania niepotrzebnych przeszkód w rozwoju handlu międzynarodowego podczas opracowywania, przyjmowania i stosowania rygorystycznych i nie rygorystycznych technicznych wymogów („techniczne przepisy“ i „normy“). Porozumienie TBT wprawdzie nie obowiązuje w stosunku do środków sanitarnych i fitosanitarnych, podejmowanych w ramach Porozumienia SPS, ale inne dalej idące działania w zakresie środków spożywczych, podejmowane dla ochrony konsumentów (np. przeciwdziałanie

wprowadzaniu konsumentów w błąd odnośnie środków spożywczych, wymogi jakościowe) wchodzą w zakres Porozumienia TBT. W tych ramach odgrywają duże znaczenie jako normy międzynarodowe standardy, dyrektywy i zalecenia Komisji Codex Alimentarius.

Podstawowym celem **Porozumienia SPS** jest z jednej strony ochrona suwerennych praw każdego państwa członkowskiego WTO oraz zdrowia jego obywateli w stopniu, jaki uważa on za stosowny, z drugiej jednak strony porozumienie ma gwarantować, że te prawa suwerenne nie będą nadużywane do celów protekcjonistycznych i nie stworzą niepotrzebnych przeszkód w handlu między-narodowym. Porozumienie pozwala na podejmowanie działań ograniczających rozwój handlu tylko w takim zakresie, w jakim wymaga tego ochrona zdrowia. Art. 3, ust. 3 stwarza poszczególnym państwom członkowskim możliwość wdrażania w określonych warunkach bardziej rygorystycznych regulacji, niż przewidują to standardy Codex Alimentarius.

Źródło: www.verbraucherministerium.de > bezpieczeństwo środków spożywczych, wydanie specjalne „Raising Awareness“ grupy „Aktionsgruppe Babynahrung” więcej informacji: www.codexalimentarius.net

Brussels, 1st October 2003

The proposed Regulation on health & nutrition claims: Myths & Misunderstandings

Following the European Commission's adoption of a proposed [Regulation on health and nutrition claims on 16 July 2003](#), a number of myths and misunderstandings about this Regulation have flourished in the press. Many of these concerns can be clarified right off since they refer to products that are not in fact covered by the Regulation. Other issues have been subject to misinterpretation and there is therefore a need to set the record straight.

What is in the proposed Regulation?

The proposal covers nutrition claims (eg "rich in vitamin C" or "low in fat") and health claims (i.e. claims of a positive relationship between a specific food and improved health). It sets rules for making such claims and also allows health claims (including "reduction of disease risk" claims) that were previously prohibited. In the interest of consumer protection, it also includes certain restrictions. The Regulation will protect consumers, improve the free movement of goods, increase the legal security of operators and prevent abusive claims, thus ensuring fair competition. The proposal will result in a more liberal environment for claims in labelling and advertising. Disease-related messages, which were until now totally prohibited by EU legislation, will now be allowed if they can be scientifically substantiated and authorised at EU level.

It should be noted that the affected claims are **voluntarily** put on products by producers as a marketing tool. If positive claims cannot be established, the Regulation will certainly not oblige anyone to make negative claims. The proposed EU Regulation should result in an *adaptation* of nutrition and health claims in labelling and advertising in the EU rather than an overall reduction of such claims.

Before finalising the proposal, there was extensive consultation with stakeholders including consumers and industry. Consumer organisations have welcomed the proposed Regulation as an important step towards better informing consumers and preventing much of the misleading advertising found in the market today. On the industry side, many have also welcomed the proposal, since it will regulate a marketplace that until now was made difficult by very diverse national rules and it will prevent unfair competition from unscrupulous manufacturers. The rules for making a *nutrition* claim will be the same for all economic operators and only those *health* claims that are scientifically based and meaningful to the consumer will be allowed. Reports about outrage in the European Parliament are similarly unfounded – in fact the European Parliament has repeatedly asked the Commission to make a proposal to regulate claims.

Slogans for non-food products will be banned – WRONG

Concerns have been expressed, primarily in the press, that popular advertising slogans for everything from cosmetics, medicine and pet food will be banned.

None of these slogans will be affected since the proposed Regulation only covers food products. Many of the misunderstandings can therefore be clarified right off since they concern products that are not in fact covered by the proposed Regulation.

For example, the following slogans will not be affected by the Regulation:

- "Gillette, the best a man can get"
- "The power of two hearts"
- "Cats would buy Whiskas"
- "If they're too strong, you're too weak"

My favourite advertising slogans on tasty treats will be banned – WRONG

Other concerns have been expressed regarding popular advertising slogans for food products, drinks and sweets (such as "Haribo makes children happy" or "Red Bull gives you wings"). Many of these concerns can also be dismissed since they refer to advertising slogans that do not make health or nutrition claims and therefore will still be allowed.

Some examples: the following will not be affected since they are *neither nutrition nor health claims*:

- "Haribo makes children happy"
- "Red Bull gives you wings"
- "Quality is the best recipe"
- "Melitta makes coffee really enjoyable"
- "The tenderest invention since chocolate was invented"
- "As valuable as a small steak"

Other reports in the press have stated that the Regulation will "ban food advertising" or that some foods will be forbidden. Neither of these myths is true. The Regulation does not ban food advertising, it will merely **regulate** labelling and advertising that makes *health* and *nutrition* claims – in order to avoid misleading consumers on the important matter of their health. The Regulation does **not ban any food**. It proposes to limit the communication of nutritional or health benefits of certain food with an undesirable nutritional profile (eg foods high in fat or sugar). Such foods can be consumed in moderation as part of a healthy diet, but if they are advertised with health and nutrition claims many consumers that are currently eating them in moderation might consume them in greater quantities. The proposal does not call them "bad food" but merely prevents them from being marketed as "good food" with positive messages about health and nutritional benefits.

Some health and nutrition claims will be banned – CORRECT

It follows from the proposal's new approach to health claims that any information about foods and their nutritional or health benefits used in labelling, marketing and advertising which is not clear, accurate and meaningful and cannot be substantiated will not be permitted. Furthermore, vague claims referring to general wellbeing (eg "*helps your body to resist stress*", "*preserves youth*") or claims making reference to psychological and behavioural functions (eg "*improves your memory*" or "*reduces stress and adds optimism*") will not be allowed. Slimming or weight control claims will not be allowed (eg "*halves/reduces your calories intake*").

Reference to and endorsement by doctors or health professionals will not be permitted as they might suggest that *not* eating the specified food might lead to health problems. Health claims on *alcoholic beverages above 1.2 %* will also not be allowed since alcohol is known to entail other health and social problems. Only claims referring to a reduction in alcohol or energy content will be allowed.

The Regulation will create complicated procedures to make “low fat” or “low calorie” claims – WRONG

The proposed Regulation will establish conditions whereby products can claim to be low in fat or calories. This simple measure will prevent much of the misleading advertising that is present on the market today. Some press reports have said that the Regulation will require difficult and protracted laboratory tests in order to make low fat / low calorie claims – this is simply not true. The requirements to make such claims will be very straightforward – for example, to claim that something is low fat it must simply be less than 3g/100g or 1.5g/100ml. It will also be forbidden to make claims such as “90% fat free” since this means that the fat content (10%) is in fact rather high and so the claim is misleading in that it makes the consumer believe it is a low fat product. Again, there is nothing complicated, protracted or expensive about evaluating this situation.

It won't be permitted to say that “fruit is healthy” – WRONG

Claims such as “fruit is healthy” will not be banned, but rather the Regulation will ask that the nutritional and/or health benefits should be explained in order to show the benefits of this type of product. It is more informative for the consumer to learn why fruit is healthy than to simply read a generic claim stating it as fact.

The substantiation of claims will suffocate the industry – WRONG

Scientific substantiation is the basis for ensuring truthful and meaningful information to consumers regarding the nutritional and health benefits of the food they buy. Some press reports have criticised the requirement for the substantiation of claims, claiming that this will stifle innovation and impede product development. They omit the fact that already today food industry researches intensively a food product on which a health claim is made. Specifically, complaints have been made about the authorisation process for health claims such as disease-risk reduction messages. In fact, such messages are currently totally prohibited by EU legislation. The purpose of the proposed Regulation is therefore to relax this prohibition and allow those health claims that can be substantiated. The substantiation required in the proposed Regulation is similar to the regime which has been in force in the US for years – where claims in labelling and food advertising are doing very well.

The claims proposal will establish a new agency – WRONG

The proposal will not establish a new agency but it does give an important role to the European Food Safety Authority (EFSA) which will carry out the scientific evaluation of health claims. Of course it will be up to food business operators to propose the wording of the claim or claims that they want to make, thereby maintaining flexibility for manufacturers.

Why are “vague claims” not permitted?

There is a risk of confusion between some specific function claims and generic wellbeing claims. This distinction should be made clearly and unambiguously. Numerous products – ranging from yoghurts to chocolate, from drinks to fromage frais – currently claim that they can “purify your organism”, “preserve youth”, “slow down the ageing process”, etc. All these claims are vague, meaningless and not verifiable. Subtle language use and play on words can be an important part of advertising in general, but on the important subject of health it is important to be vigilant and avoid making claims that do not inform consumers properly. What consumers should find on foods are claims that explain the specific health benefits of a food or food component. So if the yoghurt really purifies the organism, the consumer should be told why and how this is done.

We already have legislation on misleading advertising – is the claims proposal necessary?

The existing legislation on misleading advertising requires adequate and effective means in all Member States to control misleading advertising. These means include legal provisions under which persons or organisations may take legal actions against such advertising and/or bring it before a competent administrative authority, which will either decide on the complaint or initiate legal proceedings. This legislation enables the general public or competitors to take action against advertising deemed misleading and covers all products and services. The proposed Regulation on claims aims to **prevent** misleading labelling and advertising regarding nutritional and health properties of foods, before it is used and then possibly contested.

Impressum

Redakcja:	Michael Busch Christine Elbel Ines Fahning Thomas König
Układ graficzny:	Karin Schäfer Elisabeth Wegerle
Strona tytułowa:	Michael Busch
Patronat:	Niniejsza publikacja powstała przy wsparciu Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa, Federalnego Ministerstwa żywienia, Rolnictwa i Ochrony Konsumentów oraz landu Brandenburgia. Za treść publikacji odpowiada wyłącznie stowarzyszenie Agrarsoziale Gesellschaft e.V.
Druk:	Konrad Pachnicke, Göttingen